ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ»

ВК 16

Рівень вищої освіти	**другий (магістерський)**
Спеціальність	**053 Психологія**
Освітньо-професійна програма	**Практична психологія**
Кваліфікація	**Магістр психології**
Рік навчання	**1**
Семестр	**2**
Форма навчання	**денна**
Кількість кредитів ЄКТС	**3,5**
Мова викладання	**українська**

Лектор дисципліни	_____ _____

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» для здобувачів ступеня магістра є формування системи знань про нормативно-правові засади та механізми соціального й правового захисту військовослужбовців і членів їх сімей в Україні, а також умінь, необхідних для психологічного супроводу цієї категорії осіб.

Завдання дисципліни: 1) розкрити систему та принципи соціального й правового захисту військовослужбовців; 2) сформувати знання про правовий статус військовослужбовця та членів його сім'ї; 3) розкрити механізми матеріального, пенсійного, житлового та освітнього забезпечення військовослужбовців; 4) сформувати знання щодо соціального захисту членів сімей загиблих (померлих) військовослужбовців та осіб з інвалідністю внаслідок війни; 5) сформувати уміння орієнтуватися в механізмах психологічного та соціального супроводу ветеранів і членів їх сімей.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лек./ прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Система соціального і правового захисту військовослужбовців: поняття, принципи, нормативна база	2/2/-	Знати: структуру законодавства про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей, роль Закону України № 2011-XII як базового акта. Вміти: визначати коло осіб, на яких поширюються гарантії соціального захисту відповідно до чинного законодавства.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 2. Правовий статус військовослужбовця та членів його сім'ї	2/2/-	Знати: обсяг прав і свобод військовослужбовця, заборону їх обмеження, гарантії соціального захисту членів сім'ї. Вміти: розрізняти категорії осіб, на яких поширюється дія профільного законодавства (військовослужбовці,	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./ прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		резервісти, члени добровольчих формувань та ін.).		
Тема 3. Матеріальне забезпечення військовослужбовців	2/2/-	Знати: види грошового, речового та продовольчого забезпечення військовослужбовців. Вміти: пояснювати порядок і підстави отримання додаткових виплат та компенсацій.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 4. Пенсійне забезпечення та соціальне страхування військовослужбовців	2/2/-	Знати: підстави та порядок пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби; систему обов'язкового державного страхування військовослужбовців. Вміти: орієнтувати військовослужбовця чи члена його сім'ї щодо порядку звернення за призначенням пенсії або страхової виплати.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 5. Житлові та освітні гарантії військовослужбовців і членів їх сімей	2/2/-	Знати: механізми забезпечення житлом (у тому числі грошова компенсація за піднайом житла); пільги щодо здобуття освіти. Вміти: пояснювати порядок реалізації житлових та освітніх гарантій на прикладі конкретної ситуації.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 6. Соціальний захист членів сімей загиблих (померлих) військовослужбовців та осіб з інвалідністю внаслідок війни	2/2/-	Знати: гарантії соціального захисту членів сімей загиблих військовослужбовців, а також військовослужбовців, які стали особами з інвалідністю внаслідок війни. Вміти: визначати перелік пільг та виплат, на які має право конкретна категорія членів сім'ї.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 7. Психологічний та соціальний супровід ветеранів і членів їх сімей	2/2/-	Знати: основні напрями соціального супроводу військовослужбовців та членів їх сімей; роль психолога у процесі реінтеграції ветеранів. Вміти: визначати установи та служби, до яких може звернутися ветеран або член його сім'ї за психологічною чи соціальною підтримкою.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 8. Механізми захисту прав військовослужбовців	2/2/-	Знати: право військовослужбовця на оскарження неправомірних рішень і дій командування; порядок надання правничої допомоги. Вміти: пояснювати адміністративний та судовий порядок захисту порушених прав військовослужбовця.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Теми для самостійного вивчення	-/-/73	1. Історія розвитку законодавства про соціальний захист військовослужбовців в Україні. 2. Міжнародні стандарти соціального захисту військовослужбовців (стандарти НАТО). 3. Проблема кодифікації законодавства про соціальний захист військовослужбовців. 4. Соціальна адаптація демобілізованих військовослужбовців до цивільного життя. 5. Правовий статус ветерана війни: співвідношення з законодавством про соціальний захист військовослужбовців. 6. Психологічні особливості сімей військовослужбовців в умовах тривалої розлуки.		

Тема	Години (лек./ прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		7. Діяльність територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки у сфері соціального захисту. 8. Волонтерська та громадська підтримка військовослужбовців і членів їх сімей.		
Всього	**16/16/73**			
Всього балів за поточний контроль			**40**	
Залікова оцінка			**60**	
Всього			**100**	

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад: лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, служба, участь у бойових діях, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий показник	**Оцінка ECTS**	**Оцінка у національній шкалі**	
		Екзамен, диф. залік	**Залік**
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (добре)	Добре	Зараховано
75-81	C (добре)	Добре	Зараховано
64-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано
60-63	E (задовільно)	Задовільно	Зараховано
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням	Незадовільно	Незараховано

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література	1. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12 2. Бортняк К. В., Макарова Т. П. Сучасний стан адміністративно-правової системи соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2024. Т. 35 (74). № 2. С. 130–139. https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/2_2024/22.pdf 3. Сидоренко А. О. Соціальний захист членів сімей військовослужбовців в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 6. С. 151–155. https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/273625 4. Шевцова А. В. Медична та психологічна реабілітація військовослужбовців, членів їхніх сімей та мирного населення: теоретико-правовий аналіз. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 3. № 91. С. 263–267. https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/343698
Додаткова література	1. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12 2. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12 3. Крук І. М., Григус І. М. Сучасний погляд на психологічну реабілітацію військовослужбовців з посттравматичним стресовим розладом. Rehabilitation and Recreation. 2023. № 15. С. 50–56. https://rehabrec.org/index.php/rehabilitation/article/view/339 4. Ковальчук З. Я., Завацька О. В. Психологічна реабілітація та відновлення професійної діяльності фахівців силових структур. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна). 2025. № 1. С. 28–36. http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/psychology/article/view/974/946
Інформаційні ресурси	1. Міністерство оборони України — розділ «Соціальний захист військовослужбовців». https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/soczialnij-zahist-vijskovosluzhbovcziv

	2. Пенсійний фонд України — офіційний текст Закону «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». https://www.pfu.gov.ua/2121078-zakon-ukrayiny-pro-sotsialnyj-i-pravovyj-zahyst-vijskovosluzhbovtsiv-ta-chleniv-yih-simej/ 3. WikiLegalAid — практичний розділ про реабілітацію учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни. https://legalaid.wiki/index.php/Реабілітація_учасників_бойових_дій,_осіб_з_інвалідністю_внаслідок_війни